

Marian Płachecki

"Norwidowski dramat słowa", Mieczysław Inglot, "Ruch Literacki" z.4 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/1 (63), 185

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) INGLOT Mieczysław: Norwidowski dramat słowa. "Ruch Literacki" 1976 z. 4 s. 247-253.

Artykuł przynosi analizę wiersza "Ostatni despozym", ściślej - rozgrywanego w tekście dialogu. Zasadą podstawową jest tu "dramatyczny konflikt między poznawczą a faktyczną funkcją języka". Podkreślając ów konflikt krytykuje poeta rytualizację zachowań werbalnych w warunkach despotyzmu politycznego, a także zniewalający wpływ rytuału towarzyskiego, którego nie narusza bynajmniej upadek despotyzmu. Jest zatem wiersz Norwida refleksją nad społecznym funkcjonowaniem słowa.

BP/63/25

M. P.

(II) JANION Maria: Dwie wizje ludowości romantycznej. "Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza" X, Warszawa 1975, s. 5-24.

Ludowość, jeden z fundamentalnych problemów romantyzmu, jest ważnym elementem nowożytnej kultury polskiej. Dwie formacje literackiej ludowości ukształtowane w romantyzmie przedlistopadowym to: orientacja estetyczno-literacka, reprezentowana przez Adama Mickiewicza, oraz orientacja mityczno-ludowa Z. Dołęgi-Chodakowskiego. Różniły się m.in. stosunkiem do przekazów ludowych. Dystans pierwszej umożliwiał ich swobodne artystyczne przekształcenia, druga - nakazywała wierność wobec nieświadomej, kolektywnej twórczości ludu. Konsekwencje wynikające z realizacji założeń tych orientacji ukazano na przykładzie poezji powstającej w kręgu Ziewonii oraz przeciwstawionej jej twórczości Teofila Lenartowicza. W kolejnych epokach historycznoliterackich odchodzono od romantycznej teorii ludowości: naturaliści pokazali wierny obraz życia wsi, poeci awangardy przeprowadzili totalną krytykę ludowości.

BP/63/26

M. M.